

**A Kúria
mint másodfokú bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kf.II.37.084/2019/4.

A tanács tagjai: Dr. Tóth Kincső a tanács elnöke
Dr. Márton Gizella előadó bíró
Dr. Bögös Fruzsina bíró

A felperes: Felperes
(cím)

A felperes képviselője: Dr. ... kamarai jogtanácsos

Az alperes: Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal
(1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 52.)

Az alperes képviselője: Dr. ... kamarai jogtanácsos

Az alperesi érdekelt: Alperesi Érdekelt
(cím)

Az alperesi érdekelt képviselője: Dr. Zoric Ildikó ügyvéd
(cím)

A per tárgya: energia ügyben hozott határozat bírósági felülvizsgálata
A fellebbezést benyújtó fél: a felperes
Az elsőfokú jogerős határozat: Fővárosi Törvényszék
104.K.700.496/2018/14. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria

- a Fővárosi Törvényszék 104.K.700.496/2018/14. számú ítéletét megváltoztatja, az alperes 2018. január 30-án kelt FVFO_2018/472-1. számú határozatát hatályon kívül helyezi és az alperest új eljárásra kötelezi;
- kötelezi az alperesi érdekeltet, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 15.000 (tizenötezer) forint kereseti részilletéket.

A le nem rótt további 15.000 (tizenötezer) forint kereseti részilletéket és a 40.000 (negyvenezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

A bírósági felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás és az ügy előzménye

- [1] A H. ... helyrajzi szám alatti felhasználási helyre vonatkozóan 1999. július 1. és 2011. október 26. között állt fenn szerződéses viszony a korábbi felhasználó és a felperesi elosztói engedélyes, illetve annak jogelődje között. A kikapcsolásra a korábbi felhasználó áramdíjtartozása miatt került sor 2011. szeptember 26-án, a szerződés megszüntetésére 2011. október 26-án. Az elosztói engedélyes a szerződés megszűnését követően a fogyasztásmérőt leszerelni nem tudta. Az alperesi érdekelt árverés útján szerezte meg a felhasználási hely tulajdonjogát 2016. május 4-én, és a 2016. július 8-án történő birtokbavétel során észlelte, hogy az ingatlanban nincs villamos energiaellátás. Az alperesi érdekelt 2016. szeptember 13-án rendszerhasználói igénybejelentést tett. A felperes tájékoztatta az alperesi érdekeltet, hogy az előző tulajdonossal fennálló rendelkezésre álló teljesítmény 2014. november 24-én törülésre került, a fogyasztási hely szerződött teljesítménye a hálózati engedélyesre átszállt, ezért a villamosenergia szolgáltatás visszaállítását csatlakozási díj megfizetéséhez kötötte.
- [2] Az alperesi érdekelt 2017. január 26-án az alpereshez panaszt nyújtott be, amelyben kifogásolta, hogy a felperes csatlakozási díj megfizetését írta elő a villamosenergia szolgáltatás visszaállításához.
- [3] Az alperes a 2018. január 30-án meghozott FVFO_2018/472-1. számú határozatával a panasznak helyt adott és megtiltotta a felperesnek, hogy a csatlakozási szerződés megkötését csatlakozási díj megfizetéséhez kösse. Határozatának indokolása szerint a 2011. december 22-én hatályba lépett, a közcélú villamos hálózatra csatlakozás pénzügyi és műszaki feltételeiről szóló 76/2011. (XII. 21.) NFM rendelet (a továbbiakban: NFM rendelet) 5. § (5) bekezdés b) pontja szerinti, a hálózati engedélyesre a felhasználási helyen rendelkezésre álló teljesítmény rendelkezési jogának visszaszállása nem állapítható meg, mert a kikapcsolás és a szerződés megszüntetése időpontjában az NFM rendelet nem volt hatályban. A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: VET) - az érintett időszakban hatályos - 60. § (2) bekezdése alapján azt állapította meg, hogy a hálózati engedélyes által a hálózati csatlakozási szerződésbe foglalt, a rendszerhasználó által megszerzett jogok visszavásárlásra nem kerültek, ezért az alperesi érdekelt által igényelt teljesítmény a felhasználási helyen rendelkezésre állt, a felperes jogszerűtlenül járt el, amikor a nyilvántartásból a felhasználási helyre vonatkozó rendelkezésre álló teljesítményt törölte, és az alperesi érdekelttel történő csatlakozási szerződés megkötéséhez csatlakozási díj megfizetését írta elő. Megjegyezte egyúttal, hogy a 2014. október 10-én hatályba lépett, a villamos energia hálózati csatlakozási díjak meghatározásának szempontjairól, a díjak elemeiről, mértékéről és alkalmazásuk szabályairól szóló 7/2014. (IX. 12.) MEKH rendelet (a továbbiakban: MEKH rendelet) 5. § (3) bekezdés b) pontja szerint a rendelkezésre álló teljesítmény a kikapcsolás napjától számított öt év elteltével száll át a hálózati engedélyesre, mely a felhasználási helyen rendelkezésre álló teljesítmény - annak későbbi hatálybalépése okán - szintén nem érinti.

A fellebbezés szempontjából lényeges kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [4] A felperes keresetet nyújtott be az alperes határozatának felülvizsgálata iránt, melyben arra hivatkozott, hogy az alperes törvénysértően adott helyt az alperesi érdekelt panaszának. Az alperes tévesen alkalmazta a VET 60. § (2c) bekezdését, mert az NFM rendelet - a rendelkezésre álló teljesítményre vonatkozó speciális, hatályba léptető rendelkezés hiányában - a felhasználó és az elosztói engedélyes közötti jogviszony tartalmát módosította, a rendelkezésre álló teljesítmény elosztói engedélyesre történő visszaszállása a jogszabály hatályba lépését követő második év végével bekövetkezett. Ez abban az esetben is megállapítható, ha a kikapcsolás dátuma az NFM rendelet hatályba lépése előtt megtörtént, de a hatályba lépést követően előírt két év eltelt. Az alperes megállapításával szemben az öt éves időtartam a MEKH rendelet 5. § (3) bekezdés b) pontja alapján abban az esetben alkalmazható, ha a jogszabály hatályba lépéséig, 2014. október 10-ig nem telt el a két év a kikapcsolástól számítva. A MEKH rendelet átmeneti szabályának hiányában a jelen

esetben a két év irányadó. Előadta, hogy a VET 60. § (2c) bekezdése 2014. december 30-tól hatályos, ezért annak alkalmazása a visszamenőleges hatályú jogalkalmazás tilalmába ütközik. A rendelkezésre álló teljesítmény visszaszállása e rendelkezés hatálybalépését megelőzően bekövetkezett, ezért sem alkalmazható az alperes által hivatkozott jogszabályi rendelkezés.

- [5] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte.
- [6] Az alperesi érdekelt szintén a kereset elutasítását indítványozta.

Az elsőfokú ítélet és a fellebbezés szempontjából lényeges indokolása

- [7] Az elsőfokú bíróság az alkalmazandó jog megítélése kapcsán előzetesen rámutatott, hogy a felperes által hivatkozott VET 60. § (2c) bekezdését az alperes nem alkalmazta, az alperesi határozat a VET 60. § (2) bekezdésén alapult. E rendelkezés alapján a rendszerhasználó által megszerzett jogok a hálózati engedélyes által visszavásárolhatók. A felperes részéről visszavásárlásra nem került sor a rendelkezésre álló teljesítmény tekintetében és az NFM rendelet 5. § (5) bekezdés b) pontja szerinti, a visszavásárlás nélküli, a felhasználási helyen rendelkezésre álló teljesítmény az elosztói engedélyesre történő visszaszállása nem volt megállapítható, mert az NFM rendelet 2011. december 22-én lépett hatályba, ezért az a korábban bekövetkezett kikapcsolás, szerződés megszüntetés időpontjára tekintettel nem volt alkalmazható, ezért nem nyithatta meg a visszaszállásra nyitva álló kétéves időtartamot. Megjegyezte az elsőfokú bíróság azt is, hogy a MEKH rendelet 5. § (3) bekezdés b) pontja a panasz benyújtásakor már hatályban volt, ezért a kikapcsolás napjától számított öt év elteltével száll át a felhasználási helyen rendelkezésre álló teljesítmény a hálózati engedélyesre. Az öt év azonban a kikapcsolás időpontja és a panasz benyújtásának időpontja között még nem telt el.
- [8] Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a felperes keresetét ítéletével elutasította.

Fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

- [9] Az ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben kérte annak megváltoztatásával a keresetének helyt adó határozat hozatalát. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a MEKH rendelet alkalmazását tévesen mondta ki, mert nem a panasz benyújtásának időpontja határozza meg az alkalmazandó jogszabályt, mivel a rendelkezésre álló teljesítmény vagyoni jogosultság, annak az elosztói engedélyesre történő visszaszállásának kérdése anyagi jogi kérdés, ezért nincs jelentősége a panasz benyújtása időpontjának az alkalmazandó jogszabály tekintetében. A panasz benyújtásának időpontja az eljárásjogi kérdésekben lehet irányadó. Az elsőfokú bíróság az NFM rendelet 5. § (5) bekezdés b) pontjának alkalmazását is tévesen zárta ki arra hivatkozva, hogy az NFM rendelet hatályba lépését megelőző a kikapcsolás és a szerződés megszüntetés időpontja. Éppen a szerződés megszüntetése következtében nyílhatott meg a hivatkozott kétéves időszak. Csak a szerződés fennállása esetén kellett volna alkalmazni a szerződés kötésekor irányadó jogszabályi rendelkezést. Az NFM rendelet a rendelkezésre álló teljesítményre vonatkozó speciális, hatályba léptető rendelkezés hiányában a korábbi felhasználó és az elosztó közötti jogviszony tartalmát módosította, a rendelkezésre álló teljesítmény elosztói engedélyesre történő visszaszállását a jogszabály hatályba lépését követő második év végével bekövetkezettnak kellett tekinteni. A kétéves időszak 2011. december 22-től, a jogszabály hatálybalépését követő időponttól 2013. december 22-ig eltelt, jogvesztés következett be. A visszaszállás módosult szabálya (2 évről 5 évre) abban az esetben vehető figyelembe, ha 2014. október 10-ig még nem telt el a két év a kikapcsolástól vagy a felmondástól számítva. Átmeneti szabály hiányában jelen esetben a két év az irányadó. Hivatkozott arra is, hogy az alperes a határozatában a VET 60. § (2) bekezdésére hivatkozott, de annak c) pontja

tartalmazta a visszaszállás két módosult esetét, ez a rendelkezés azonban 2014. december 30-tól volt hatályos, ezért a visszaszállás vonatkozásában előírt újabb szabályozás a lezárt jogviszonyokra nem alkalmazható a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 15. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt visszaható hatály tilalma miatt.

- [10] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a kétéves szabály csak 2011. december 22-i, vagy azt követő esetekben alkalmazható, ezért a korábbi időszakban megtörtént kikapcsolás és szerződésmegszüntetés esetére, mivel akkor még az NFM rendelet nem volt hatályban, nem alkalmazható.
- [11] Az alperes érdekelt fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [12] A felperes fellebbezése alapos.
- [13] A Kúria az elsőfokú ítéletet a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 99. § (1) bekezdése és 108. § (1) bekezdése értelmében a fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem keretei között, a fellebbezésben megjelölt jogszabálysértések körében vizsgálta felül.
- [14] A Kúria nem osztotta az elsőfokú bíróságnak az alkalmazandó jogszabállyal kapcsolatos érvelését. Az alperesi érdekelt panaszosként az igénybejelentését 2016. szeptember 13-án terjesztette elő. Azt kellett vizsgálni, hogy az igénybejelentéskor teljesíthető volt-e a panaszosnak az a kérelme, hogy az általa állított rendelkezésre álló teljesítmény alapján a villamosenergia szolgáltatás visszaállítását csatlakozási díj nélkül kérheti. Vizsgálni kellett, hogy az ingatlanhoz tartozóan a rendelkezésre álló teljesítmény igénybevételére való jogosultság kit illetett. A nem vitatott tényállás szerint a korábbi felhasználó áramdíjtartozás miatt kikapcsolásra került a szolgáltatásból 2011. szeptember 26-án és a felhasználó szerződését is 2011. október 26-án megszüntették. Ezt követően, 2011. december 22-én hatályba lépett az NFM rendelet, amelynek 11. § (3) bekezdése ennek a rendeletnek az alkalmazását írta elő a 2012. január 1-jétől alkalmazandó csatlakozási díjak megállapítására irányuló eljárásokban és a hatálybalépésekor folyamatban levő eljárásokban. A csatlakozási díj megfizetésével szerez a rendszerhasználó az igényelt rendelkezésre álló teljesítmény igénybevételére jogosultságot. Ha az adott ingatlanra már rendelkezésre álló teljesítmény igénybevételére való jog a hálózati engedélyesre szállt át, akkor az már nem tartozik az ingatlanhoz. Amennyiben ez az eset áll fenn, akkor a csatlakozási díj megállapítására irányuló eljárásban az NFM rendeletet kell alkalmazni a 11. § (3) bekezdése értelmében. A 2011. december 22-én hatályba lépett NFM rendelet 5. § (5) bekezdés b) pontja szerint ha a felhasználó a rendszerhasználati díjakat nem fizeti és nem intézkedett a rendelkezésre álló teljesítményéről, úgy az azzal való rendelkezés joga a nem fizetett rendszerhasználati díjak miatti kikapcsolás napjától számított két év elteltével a hálózati engedélyesre száll át. Az NFM rendelet 2011. december 22-től, a hatályba lépéstől alkalmazandó rendelkezései szerint a korábban nem fizetett rendszerhasználati díjak miatti kikapcsolás tényére tekintettel 2011. december 22-től 2013. december 22-ig eltelt két évre tekintettel a rendelkezésre álló teljesítmény igénybevételére való jogosultság a felperesre, mint hálózati engedélyesre átszállt, ezért a 2016. szeptember 13-án benyújtott igénybejelentés alapján a panaszt nem illette meg ez a jogosultság, mert megszűnt az igénybevételére való joga, az már nem tartozott a megvásárolt ingatlanhoz. Tévedett az elsőfokú bíróság abban is, amikor a 2014. október 10-én hatályba lépő MEKH rendelet 5. § (3) bekezdés b) pontjával öt évre emelt átszállási időszakot alkalmazhatónak tekintette a rendelkezésre álló teljesítmény már bekövetkezett visszaszállása esetére is. A felperes

helyesen érvelt azzal, hogy a 2014. október 10-én bekövetkezett változás csak az ebben az időpontban még el nem telt visszaszállási időtartamokra volt alkalmazható, azaz azokban az esetekben kellett volna figyelembe venni, ahol a két év még nem telt el 2014. október 10-ig.

- [15] Mivel a felhasználási helyen rendelkezésre álló teljesítmény a felperesre 2013. december 22-vel átszállt, ezért nem volt és nem lehetett jelentősége annak, hogy a VET 2014. december 30-val miként szabályozta a rendelkezési jog visszavásárlását vagy ingyenes átszállásának eseteit. Mindebből következően az alperes és az elsőfokú bíróság is tévesen tulajdonított jelentőséget a VET 60. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek. Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az alperes a panasznak helyt adó határozatát megalapozottnak találta és azt állapította meg, hogy a panaszos rendelkezésre álló teljesítmény igénybevételére való jogosultsága fennállt. Tévedett az alperes is, amikor a panasznak helyt adó határozatot hozott.
- [16] A Kúria, mint másodfokú bíróság a fentiekben kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, az alperes határozatát a Kp. 89. § (1) bekezdés b) pontja alapján hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra kötelezte.
- [17] Az új eljárás során az alperesnek a fentiekben kifejtettek alapján ismételten el kell bírálnia a panaszt és annak alaptalansága okán annak elutasításáról kell határoznia.

Záró rész

- [18] A Kúria a pernyertes felperesnek kérése ellenére elsőfokú és másodfokú perköltséget nem állapított meg, mert a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 81. § (1) bekezdése értelmében a felperes a perköltsége megtérítését annak felszámításával nem kérte, költségjegyzéket a Pp. 81. § (5) bekezdése alapján sem az elsőfokú eljárásban, sem a másodfokú eljárásban nem nyújtott be.
- [19] A perveztes alperes személyes illetékmentességére tekintettel a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti részilletéket és fellebbezési illetéket a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam viseli. Az alperesi érdekelt a Kp. 35. § (1) bekezdés b) pontja és a Pp. 102. § (1) bekezdése értelmében a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti illeték fele részben történő megfizetésére köteles. Az alperesi érdekelt a másodfokú eljárásban a felperesnek többletköltséget nem okozott, ezért a Kúria az alperesi érdekeltet a fellebbezési illeték viselésében nem kötelezte. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 43. § (3) bekezdése értelmében a kereseti illeték mértéke 30.000 forint, a 46. § (1) bekezdése és 39. § (3) bekezdés d) pontja szerint a fellebbezési illeték mértéke 40.000 forint.
- [20] A Kúria a fellebbezést a Pp. 107. § (1) bekezdésére figyelemmel tárgyalás tartása iránti kérelem hiányában tárgyaláson kívül bírálta el.
- [21] A Kúria ítélete ellen a Kp. 116. § d) pontja alapján felülvizsgálatnak helye nincs.

Budapest, 2020. január 8.

Dr. Tóth Kincső s.k. a tanács elnöke, Dr. Márton Gizella s.k. előadó bíró, Dr. Bögös Fruzsina s.k. bíró